LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MOKSLEIVIŲ SVEIKATA 2019-2020 M./M.

LAZDIJAI, 2019

Vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. V-905 „Dėl Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo, mokyklos vadovas turi užtikrinti, kad mokiniai iki 18 metų ugdymo procese dalyvautų tik teisės akto nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą.

Lietuvoje centralizuotai, vieningoje sistemoje kaupiami nacionaliniai vaikų sveikatos pažymėjimuose nurodyti sveikatos būklės duomenys apie vaikų dantų ir žandikaulių būklę, sergamumo rodiklius, rekomendacijas vaikų dalyvavimui ugdymo veikloje, vaikų apsilankymus pas visuomenės sveikatos specialistą, vaikų sveikatos rodiklius, fizinio ugdymo grupes.

Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme numatyta, kad švietimo įstaigos ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos organizuoja vaikų sveikatos saugą ir už ją atsako, moko sveikos gyvensenos įgūdžių. Lietuvos ugdymo įstaigose paslaugas teikia visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, kurių viena iš pagrindinių funkcijų, remiantis statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ duomenimis, kaupiamais Vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje – užtikrinti gydytojų rekomendacijų įgyvendinimą mokykloje, sudarant mokiniui kuo palankesnes sąlygas dalyvauti ugdymo veikloje.

Pagal mokyklose dirbančių mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus vaikų sveikatos pažymėjimų duomenis, 2019 m. Lazdijų rajono savivaldybės ugdymo įstaigas lankė 2464 vaikai. 2019 m. pasitikrinusių sveikatą vaikų buvo 2258, tai sudarė 91,6 proc. nuo visų vaikų, lankančių ugdymo įstaigas. Iš visų sveikatą pasitikrinusių vaikų, 51,95 proc. buvo „sveiki“ (1 pav.).

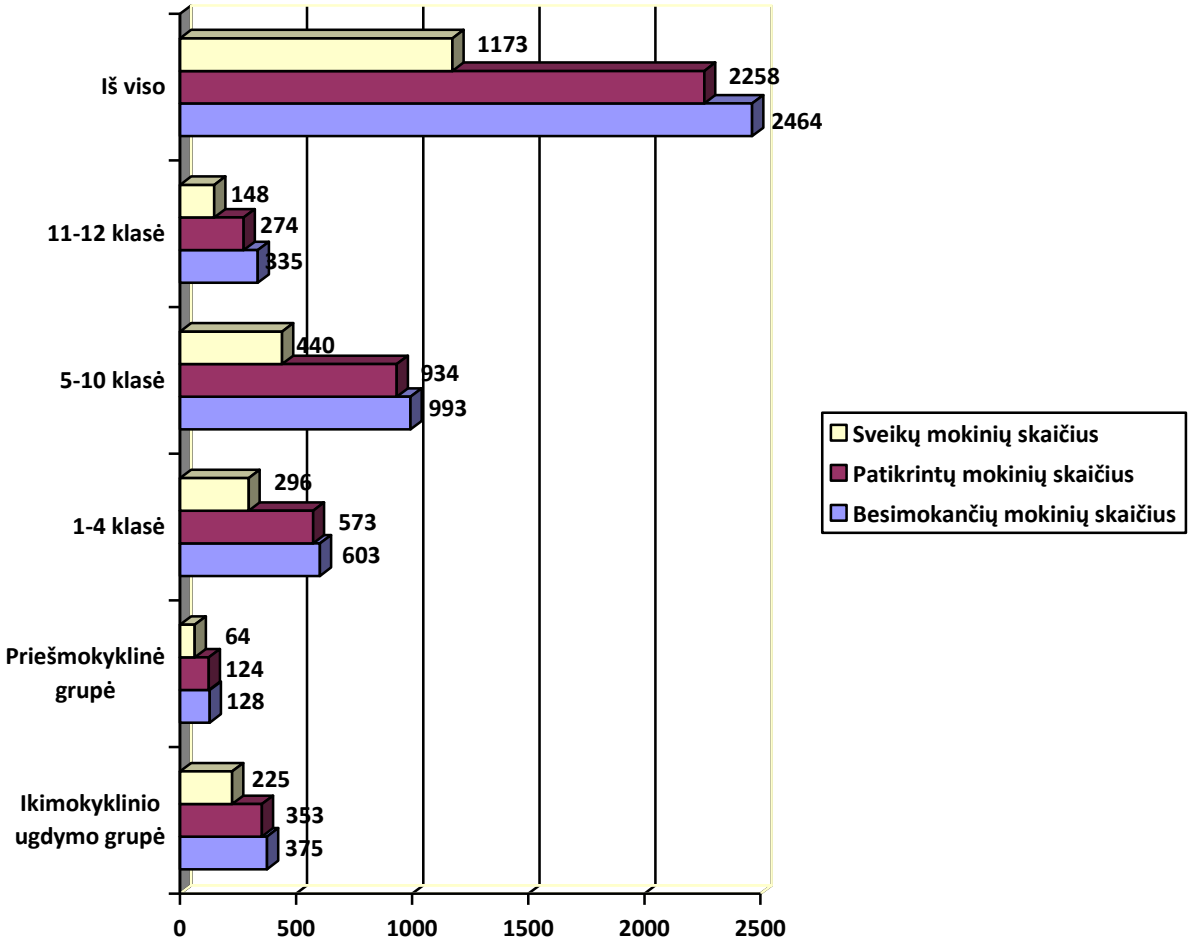

1 pav. Lazdijų rajono savivaldybės ugdymo įstaigose besimokančių moksleivių sveikatos patikrinimo rezultatai (abs. skaičius)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Pagal mokyklose dirbančių mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus mokinių sveikatos pažymėjimų duomenis, 2019 m. Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių tarpe daugiausiai moksleivių turi regos (18,2 proc. patikrintų mokinių) ir kraujotakos (14,9 proc. patikrintų mokinių); 20,9 proc. patikrintų mokinių yra nutukę arba turi antsvorį. Moksleivių sveikatos sutrikimų rezultatai pateikiami 2 pav.

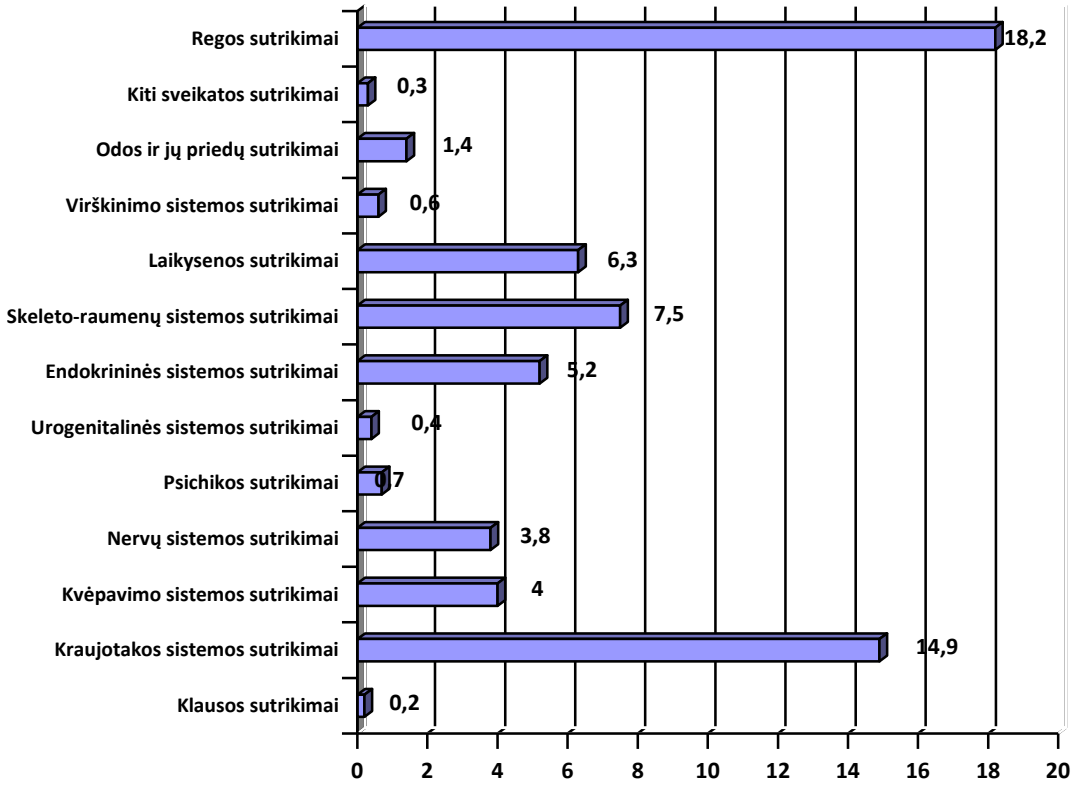

2 pav. 2019-2020 m./m. Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių sveikatos sutrikimai (proc. nuo patikrintų)

(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Vertinant moksleivių KMI (kūno masės indeksas), 61,42 proc. moksleivių turi normalų KMI, antsvoris teko 14,6 proc. patikrintų mokinių, 6,3 proc. patikrintų mokinių sudarė nutukę moksleiviai ir 17,9 proc. patikrintų mokinių turėjo per mažą KMI (3 pav.).

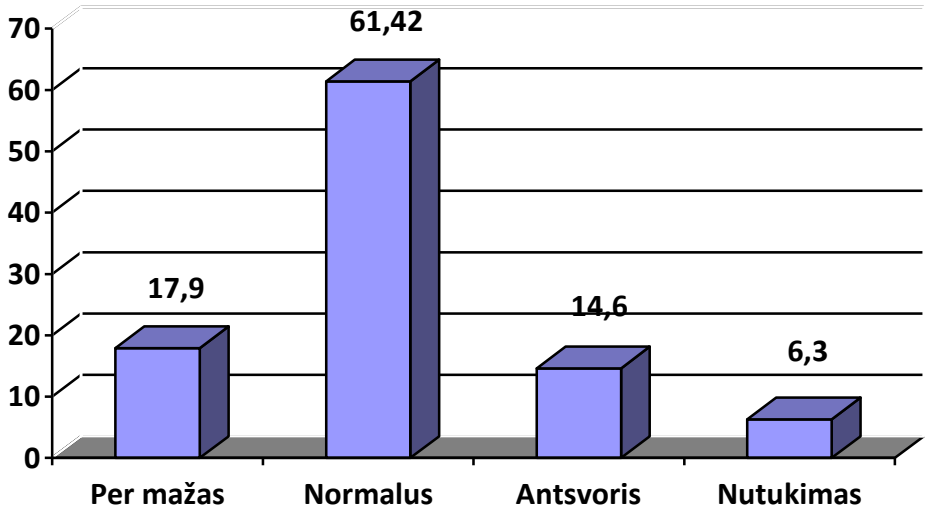

3 pav. Moksleivių KMI pasiskirstymas (proc. nuo patikrintų)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Pagrindinę fizinio ugdymo grupę lanko 2208 moksleiviai, kas sudaro 97,8 proc., parengiamąją – 12 moksleivių (0,5 proc.), specialiąją – 35 moksleiviai (1,6 proc.), 3 moksleiviai yra atleisti nuo kūno kultūros pamokų (0,1 proc.) (4 pav.).

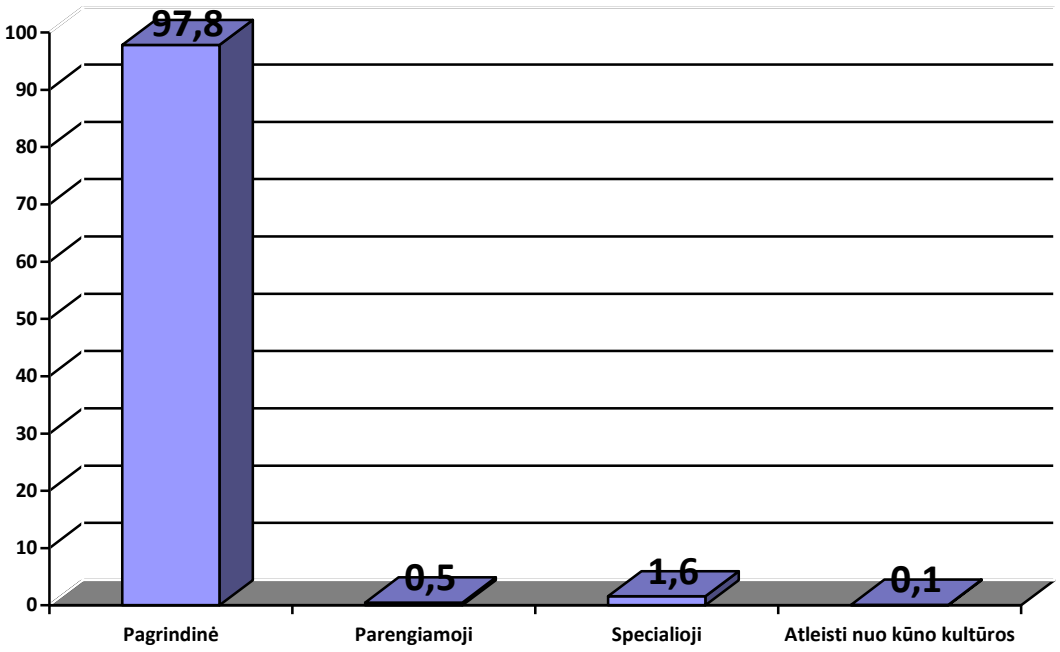

4 pav. Moksleivių fizinio ugdymo grupės (proc. nuo patikrintų)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Ikimokyklinės grupės vaikams dažniausiai buvo diagnozuota kraujotakos sistemos sutrikimai – 20,0 proc. nuo patikrintų, regos – 13,6 proc. nuo patikrintų. 58,6 proc. nuo patikrintų vaikų turėjo per mažą KMI. Priešmokyklinės grupės vaikų tarpe taip pat vyrauja tokie patys sutrikimai (5 pav.).

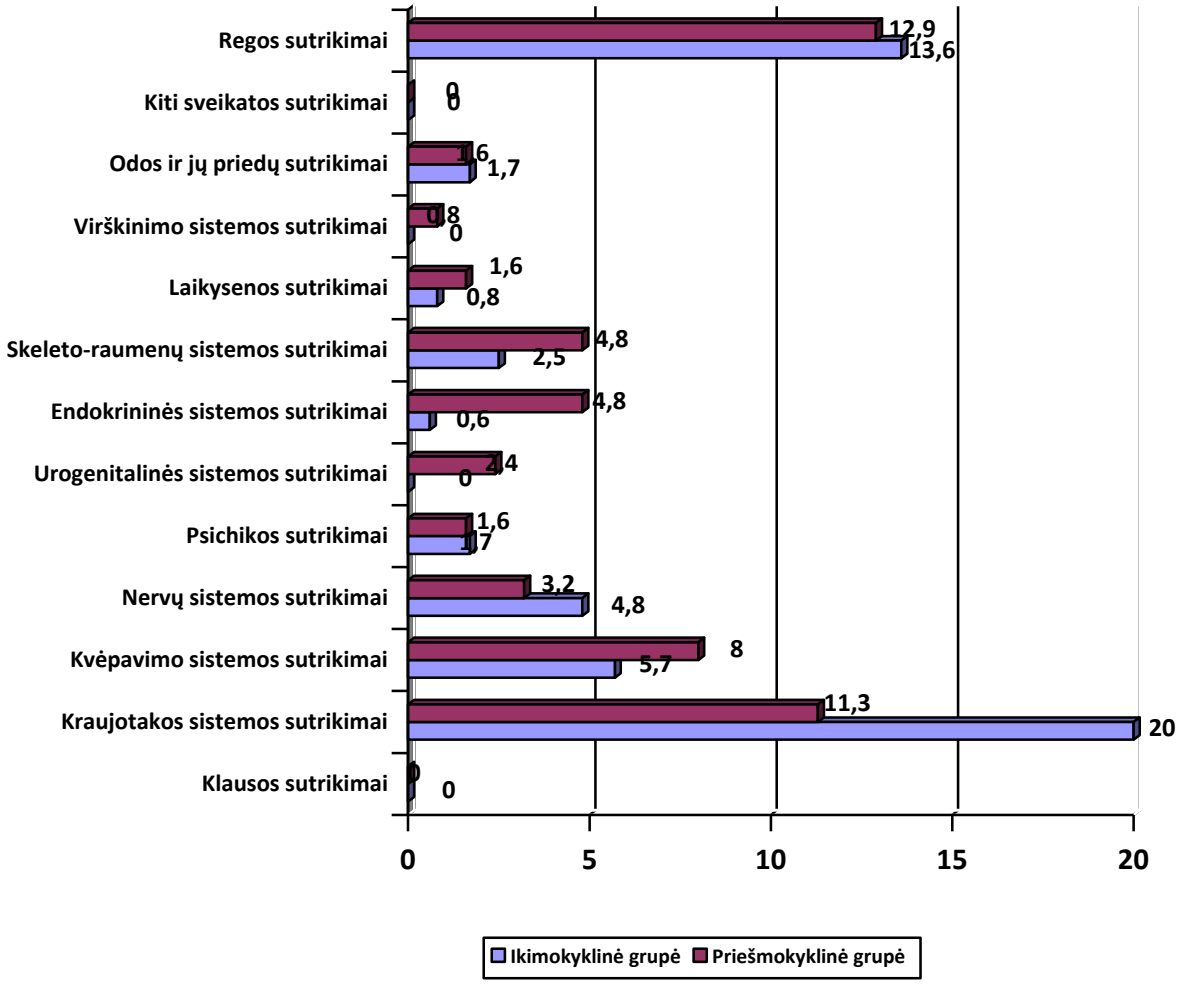

5 pav. Ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupės vaikų sveikatos sutrikimai (proc. nuo patikrintų)

(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Mokyklinio amžiaus vaikams dažniausiai buvo diagnozuoti regos sutrikimai, kraujotakos sistemos sutrikimai ir antsvoris. Regos sutrikimai daugiausiai buvo diagnozuojami 11-12 klasių mokiniams, kraujotakos sutrikimai daugiausiai buvo nustatyti 1-4

klasių mokiniams. Antsvoris daugiausia diagnozuota 5-10 klasių mokiniams (19,2 proc.) (6 pav.).

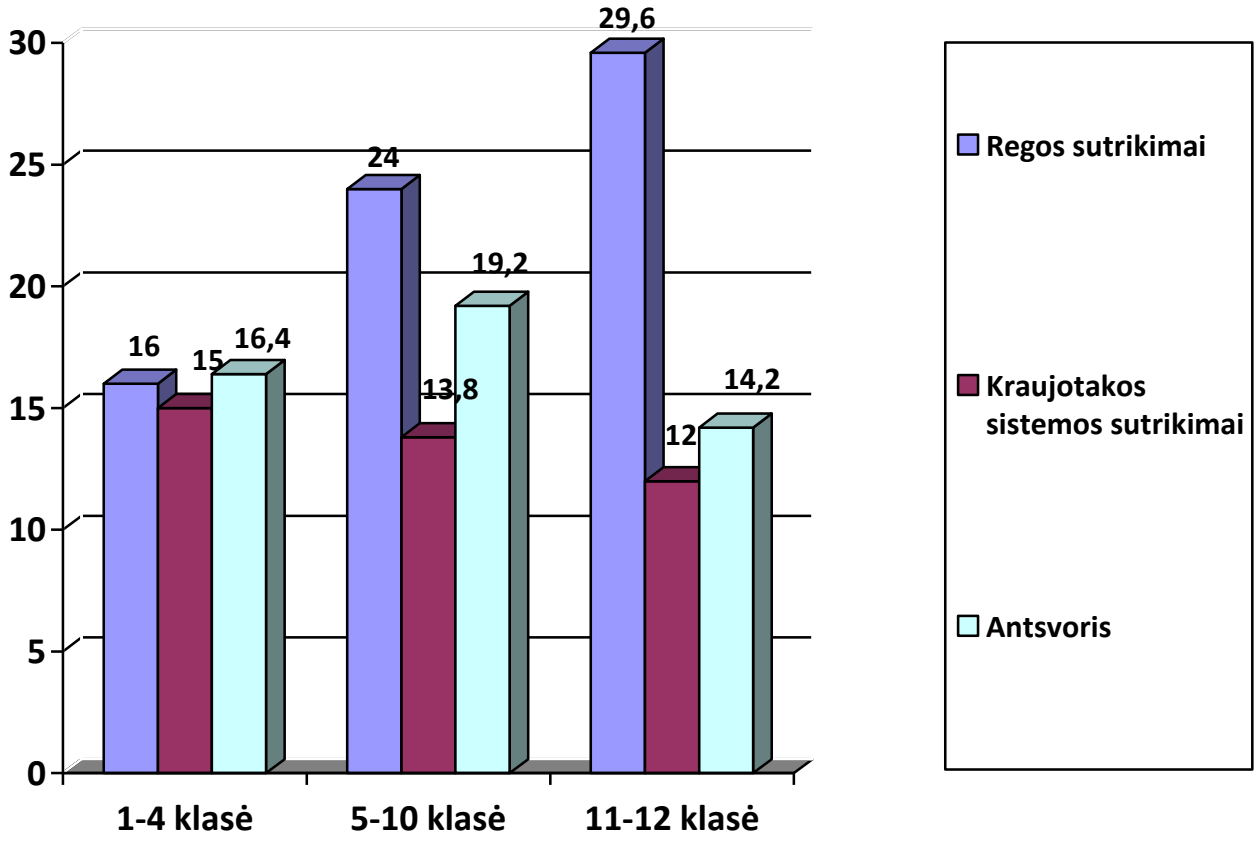

6 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos sutrikimai (proc. nuo patikrintų)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

2019-2020 m./m. profilaktiškai buvo patikrinta ir įvertinta 72,95 proc. mokinių dantų ir žandikaulių būklė. Įvertinus paaiškėjo, kad 15,87 proc. mokinių turi sveikus dantis. Gydytojas odontologas įvertina ne tik dantų, bet ir žandikaulių būklę. Pagal vaikų dantų ir žandikaulių būklės 2019 m. ataskaitą 62,29 proc. vaikų neturi sąkandžio patologijos, 18,06 proc. vaikų turi pavienių dantų sąkandžio patologiją, 19,99 proc. – žandikaulių (7 pav.).

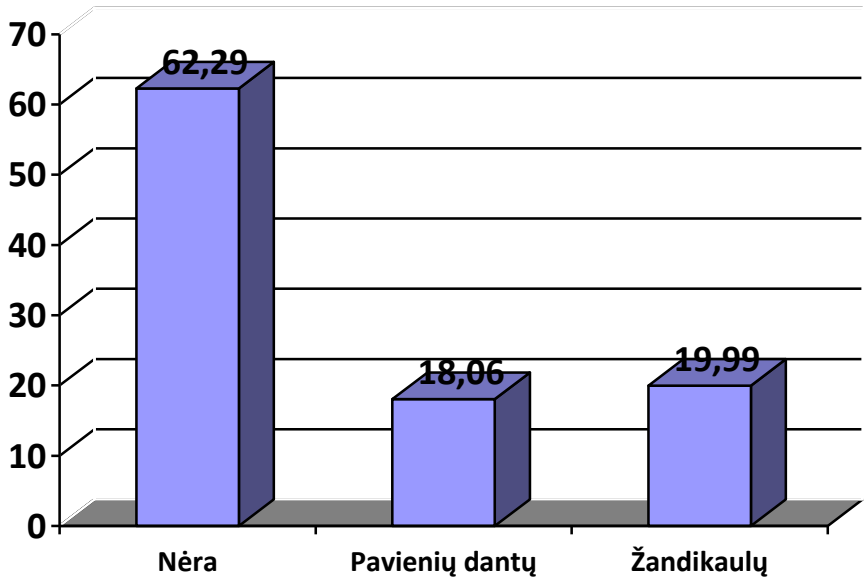

7 pav. Vaikų sąkandžio patologija (proc. nuo patikrintų)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Analizuojant 2019-2020 m./m. moksleivių sveikatos rezultatus ir juos lyginat su praėjusių metų moksleivių sveikatos rezultatais, stebima, kad, regos sutrikimų sumažėjo 26,3 proc., kraujotakos sistemos, laikysenos sutrikimai ir skeleto – raumenų sutrikimai kito nežymiai. (8 pav.).

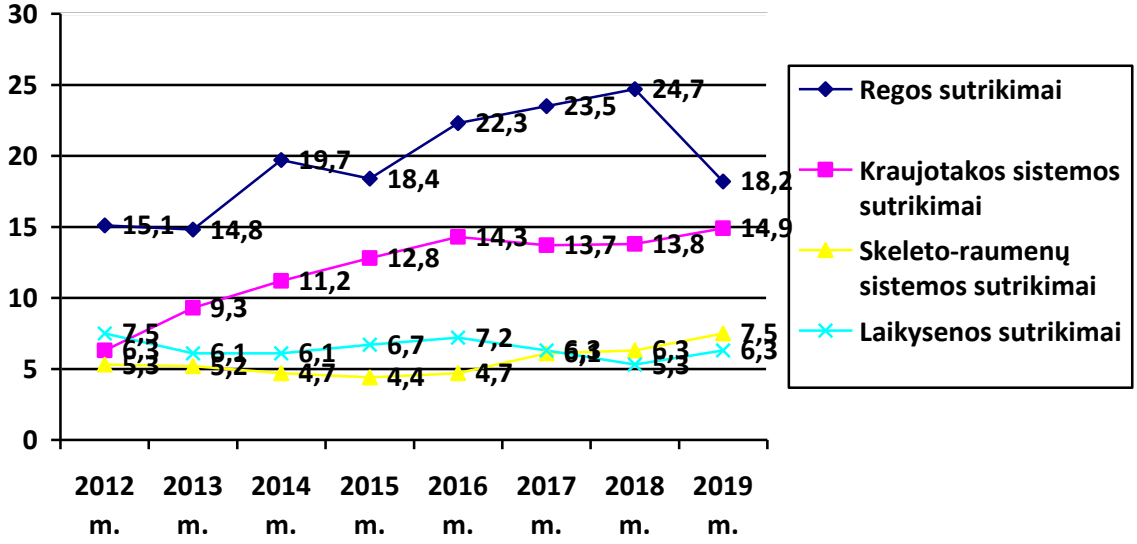

8 pav. Pagrindinių Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių sveikatos sutrikimų dinamika 2012-2018 m. (proc. nuo patikrintų)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

IŠVADOS

1. Pagal vaiko sveikatos pažymėjimų (forma Nr. 027-1/a) duomenis, 2019 m. Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių tarpe daugiausiai moksleivių turi regos (18,2 proc. patikrintų mokinių) ir kraujotakos (14,9 proc. patikrintų mokinių) sutrikimus.
2. Taip pat nustatyta, kad 20,9 proc. vaikų turi antsvorį arba yra nutukę.
3. Vertinant vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitą, nustatyta, kad tik 15,87 proc. vaikų turi sveikus dantis.

REKOMENDACIJOS

1. Vykdyti mokymus regėjimo prevencijos temomis. Kad vaikų regėjimas išliktų normalus, reikia sudaryti jų darbui tinkamas sąlygas ir iš mažens stiprinti įgūdžius pačiam vaikui laikytis higieninių reikalavimų. Mokyklose kontroliuoti ir užtikrinti higienos normas atitinkantį patalpų išplanavimą, tinkamus pagal ūgį vaikams baldus ir apšvietimą.
2. Mokinių sveikatos priežiūrą vykdyti visomis kryptimis, ypatingą dėmesį skiriant kraujotakos sistemos sutrikimų prevencijai. Todėl labai vaikams svarbus fizinis aktyvumas ir sveika mityba. Į moksleivių sveikatos prevencijos vykdymą įtraukti mokyklų administraciją, pedagogus, tėvus (globėjus) ir kitus suinteresuotus asmenis.
3. Suteikti moksleiviams žinių apie racionalią, subalansuotą mitybą, kuri apsaugo nuo per didelio svorio ir suteikia augančiam organizmui visų reikalingų medžiagų. Ypač svarbu nustatyti bei koreguoti nutukusių, turinčių antsvorio mokinių fizinį aktyvumą. Didinti mokinių motyvaciją, aiškinant fizinio aktyvumo naudą sveikatai.
4. Gerinti vaikų teisingos burnos higienos mokymą, rekomenduoti vaikams periodiškai lankytis pas higienistą ar odontologą.

Parengė:
Laima Strašinskienė
Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro
stebėsenos specialistė